

res praktiske anvendelsesområde navnlig sigte på tilfælde, hvor sammenbruddet er definitivt, virksomheden er ophørt, og hvor skyldneren typisk er overgået til almindeligt lønarbejde.

Skyldneren i gældssaneringsager vil således som altovervejende udgangspunkt ikke have en igangvarende virksomhed, hvori gælden søges saneret.

Gældssanering er karakteriseret ved, at ordningen er en ikke-kreditorstyret ordning, idet kreditorerne principielt ikke har nogen indflydelse på, om et fremsat forslag til gældssanering stadfæstes af skifteretten. Gældsnedskrivningen beror alene på skifterettens afgørelse.

Reglerne om gældssanering finder kun anvendelse på personlige skyldnere, og er som udgangspunkt ens for erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende personer.

En erhvervsdrivende skyldner har således principielt samme mulighed som andre for at søge sin gæld saneret efter bestemmelsen i konkurslovens § 197. De særlige forhold, der ofte vil kendetegne en konkursramt (tidligere) erhvervsdrivende, frembyder imidlertid i praksis særlig betydning i gældssaneringsammenhæng.

Stammer gælden i det væsentligste fra en virksomhed, der fortsat drives af skyldneren, er gældssanering som altovervejende udgangspunkt udelukket, da skyldneren i en sådan situation må være henvist til at anvende reglerne om tvangsakkord. Dette skyldes, at tvangsakkordreglerne som udgangspunkt skal gøre det muligt for skyldneren at videreføre eller likvidere en erhvervsvirksomhed, mens reglerne om gældssanering skal søge at afbøde virkningerne af et indtruffet økonomisk sammenbrud, jf. betænkning nr. 957/1982, side 86 f.

Fortsætter skyldneren i uændret form den virksomhed, der har påført den pågældende en uoverskuelig gældsbyrde, vil der tillige være en overhængende risiko for, at skyldneren inden for en kortere eller længere periode på ny befinder sig i en håbløs økonomisk situation. I så fald vil en gældssanering ikke have de ønskede konkrete og varige nyttevirkninger for skyldneren, og skifteretten vil derfor ikke kunne meddele skyldneren gældssanering.

Stammer gælden ikke fra den erhvervsvirksomhed, som skyldneren aktuelt driver, tillægges karakteren af de to erhvervsvirksomheder betydning. Er der i det væsentlige tale om samme type virksomhed, vil gældssanering efter retspraksis som udgangspunkt være udelukket. Er der derimod tale om en virksomhed af en anden karakter, end den hvori gælden i det væsentligste er stiftet, vil dette formentlig ikke i sig

selv kunne begrunde en nægtelse af gældssanering. Tilfældene er dog nok sjældne i praksis.

Er der i realiteten tale om, at den virksomhed, hvorfra gælden stammer, reelt drives videre, men i en andens navn, f.eks. i et familiemedlems navn, vil gældssanering normalt være udelukket, da sådanne konstruktioner oftest vil have karakter af kreditorly.

Som det fremgår ovenfor under pkt. 4.1, fastsættes der som hovedregel en afdragsperiode på 5 år til afvikling af den resterende gæld efter en kendelse om gældssanering. I denne 5-årige periode skal skyldnerens indkomstmæssige og budgetmæssige forhold ligge nogenlunde fast. En eventuel usikkerhed om skyldnerens økonomiske forhold har således både betydning for skifterettens vurdering af, om skyldneren kan godtgøre ikke at være i stand til og navnlig også i fremtiden ikke vil blive i stand til at opfylde sine økonomiske forpligtelser, hvilket er en betingelse for at få gældssanering, ligesom den har betydning for, om skifteretten har et tilstrækkeligt sikkert grundlag for at tilrettelægge skyldnerens afdragsordning. Usikkerhed om indkomstforhold vil derfor medføre, at der som altovervejende udgangspunkt ikke kan indledes gældssaneringsager for skyldneren for tiden.

Problemerne omkring opgørelsen af betalingsevnen har formentlig i en del tilfælde særlig relevans for den (tidligere) erhvervsdrivende skyldner, da det i praksis ofte ses, at netop arbejds-, indtægts- og boligforhold i en vis fremtid kan være uafklarede efter et virksomhedssammenbrud. Skyldneren vil i sådanne tilfælde efter gældende ret være henvist til at søge gældssanering, når forholdene har stabiliseret sig, f.eks. når skyldneren har fået almindeligt lønarbejde, eller der er etableret en (ny) virksomhed, hvor indtjeningsforholdene er afklaret på en sådan måde, at betalingsevnen kan opgøres med en rimelig grad af sikkerhed.

Kan den erhvervsdrivende ikke dokumentere et nogenlunde fast indtjeningsniveau, kan dette således både medføre, at gælden i givet fald må være meget stor, før skyldneren har ført bevis for, at gældsforpligtelsen er håbløs, og at gældssanering må afvises for tiden, da der ikke kan fastlægges et budget for skyldneren i afdragsperioden.

Gældens alder er derimod af mindre betydning for afgørelsen af, om skyldneren kan meddeles gældssanering, hvis den i det væsentligste er opstået som følge af en enkeltstående og nu overstået begivenhed, f.eks. en erhvervsvirksomheds sammenbrud eller konkurs.

At skyldneren er under konkursbehandling, hindrer ikke, at der kan gennemføres gældssanering, jf. konkurslovens § 231. Skyldneren skal i dette tilfælde op-